

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 314/2014-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. júla 2014 predbežne prerokoval sťažnosť S. S. a A. S., zastúpených advokátom JUDr. Milanom Šulvom, Advokátka kancelária AS Legal s. r. o., Hlučínska 1/11, Bratislava, vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2, čl. 48 ods. 1 a 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 a čl. 6 ods. 1, 2 a 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Špecializovaného trestného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. PK-2 T/46/2013 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tost 4/2014 z 25. februára 2014 a jemu predchádzajúcim postupom a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť S. S. a A. S. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. apríla 2014 doručená sťažnosť S. S. (ďalej len „sťažovateľ v 1. rade“) a A. S. (ďalej len „sťažovateľ v 2. rade“, spolu ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. Milanom Šulvom, Advokátka kancelária AS Legal s. r. o., Hlučínska 1/11, Bratislava, vo veci

namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2, čl. 48 ods. 1 a 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 a čl. 6 ods. 1, 2 a 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Špecializovaného trestného súdu (ďalej len „špecializovaný trestný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. PK-2 T/46/2013 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Tost 4/2014 z 25. februára 2014 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“) a jemu predchádzajúcim postupom.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ v 1. rade dostal v roku 2011 výhražný list od bývalého obchodného partnera L. S. (ďalej aj „bývalý obchodný partner“), ktorý je v súčasnosti spájaný s bratislavským podsvetím s tzv. skupinou „piťovcov“, ku ktorej sa mal údajne pridať. Z obsahu uvedeného výhražného listu vyplynulo, že tento obchodný partner sa už dlhšie snažil o diskreditáciu sťažovateľa v 1. rade. Reakciou na uvedené trestné oznámenie boli bývalým obchodným partnerom vyfabulované obvinenia, na základe ktorých bolo 9. apríla 2013 začaté trestné stíhanie a 15. apríla 2013 vznesené obvinenie proti sťažovateľom pre trestný čin podplácania podľa § 20 a § 333 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona.

Sťažovatelia boli 15. apríla 2013 zadržaní a 17. apríla 2013 špecializovaný trestný súd po uskutočnení ich výsluchov v ten istý deň uznesením sp. zn. Tp 27/13 rozhodol o ich prepustení na slobodu. Orgány činné v trestnom konaní 19. apríla 2013 uskutočnili výsluch svedkyne, ktorá bola pôvodne spoluobvinená v trestnej veci spoločne so sťažovateľmi, avšak uznesením vyšetrovateľa z 15. apríla 2013 bola trestná vec sťažovateľov vylúčená na samostatné konanie a bolo jej pridelené nové ČVS: PPZ-409/NKA-PK-BA-2013. Proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu podal prokurátor sťažnosť, ktorej odôvodnenie doplnil 22. apríla 2013.

Sťažovateľom bolo 23. apríla 2013 päť minút pred začiatkom verejného zasadnutia najvyššieho súdu doručené uznesenie o rozšírení ich obvinenia podľa § 333 ods. 1 a 2 písm. b) a ods. 3 Trestného zákona. Najvyšší súd následne uznesením sp. zn. 5 Tost 14/2013

z 23. apríla 2013 rozhodol o vzatí sťažovateľov do väzby v trestnej veci podľa § 20 a § 333 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku. Od 31. júla 2013 podali sťažovatelia niekoľko žiadostí o prepustenie z väzby, avšak bezúspešne.

Prokurátor podal proti sťažovateľom 25. septembra 2013 obžalobu.

Sťažovatelia podali 6. februára 2014 na špecializovanom trestnom súde žiadosť o prepustenie na slobodu, o ktorej bolo rozhodnuté uznesením najvyššieho súdu tak, že ich žiadosť bola zamietnutá, pretože naďalej pretrváva dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku.

Podľa sťažovateľov v predmetnom konaní došlo k porušeniu ich práva na zákonného sudcu, pretože ich žiadosťou o prepustenie z väzby zo 6. februára 2014 sa špecializovaný trestný súd odmietol zaoberať a zaslal ju najvyššiemu súdu s odôvodnením, že 5. februára 2014 bol tomuto súdu zaslaný spis v trestnej veci sťažovateľov. Najvyšší súd následne 25. februára svojím uznesením o žiadosti sťažovateľov rozhodol.

Podľa sťažovateľov uvedeným postupom špecializovaného trestného súdu a uznesením najvyššieho súdu a jemu predchádzajúcim postupom došlo k odňatiu ich práv, pretože neexistoval zákonný podklad pre odňatie právomoci sudcu špecializovaného trestného súdu a jej prenesenie vo väzobnej veci na najvyšší súd. V predmetnej veci podľa sťažovateľov nerozhodoval zákonný súd, čím došlo „*k odňatiu spravodlivosti a neboli naplnené požiadavky zákonnej väzby sťažovateľov*“.

Sťažovatelia ďalej argumentovali, že uznesenie najvyššieho súdu nie je dostatočne odôvodnené, a v rámci svojej argumentácie poukázali na judikatúru ústavného súdu týkajúcu sa požiadaviek na odôvodnenie súdneho rozhodnutia vo veciach rozhodovania o väzbe. Najvyšší súd sa podľa nich nevyrovnal v odôvodnení svojho uznesenia s existenciou dôvodov kolúzneho väzby vo vzťahu k sťažovateľovi v 2. rade, pretože skutočnosti, ktoré majú odôvodňovať obavu z kolúzneho konania, nemajú s ním nič

spoločné. Dôvody väzby sťažovateľov nie sú v uznesení najvyššieho súdu podľa sťažovateľov dostatočne individualizované na základe osobitných skutkových okolností.

Súdy zúčastnené na rozhodovaní v predmetnej veci sa podľa sťažovateľov mali zaoberať aj skutočnosťami, ktoré ďalšie trvanie ich väzby vylučujú. Podľa názoru sťažovateľov najvyšší súd k odôvodneniu ďalšieho trvania ich väzby pristúpil „*laxne*“, pretože „*bezvýhradne prevzal tvrdenia prokurátora*“ a v predmetnom konaní im neposkytol dostatočnú možnosť obhajovať ich práva svojím „*svojvoľným názorom*“, podľa ktorého v rámci rozhodovania o väzbe nie je priestor pre dokazovanie.

Pri hodnotení skutkového stavu najvyšší súd neprihliadol na svedecké výpovede mnohých svedkov (svedecké výpovede svedkov K., J., G., ďalej svedecké výpovede zamestnancov pracujúcich v areáli Carat Distillery s. r. o.), ktoré obsahujú tvrdenia v prospech sťažovateľov, ale uprednostnil práve výpovede svedkov svedčiacich proti nim. Podľa sťažovateľov najvyšší súd vo svojom uznesení „*nereagoval ani na zásadné rozpory obsahu spisu s vyjadrením prokurátora a na žiadnu zo skutočností, ktoré vyvracajú reálnosť obavy z konania, zakladajúceho dôvody pre kolúznú väzbu*“.

Sťažovatelia ďalej namietali, že najvyšší súd sa vo svojom uznesení vôbec nezaoberal tým, či je možné využiť miernejšie prostriedky naplnenia účelu väzby, v danom prípade možnosťou nahradenia väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka, a neprijal v tejto súvislosti žiadne rozhodnutie.

V súvislosti s existenciou dôvodov kolúznej väzby sťažovatelia poukázali na rozsudok Darvas proti Maďarsku č. 19547/07 z 11. januára 2011 a rozsudok Letellier proti Francúzsku, č. 12369/86 z 26. júna 1991, v ktorých Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) konštatoval znižovanie intenzity rizika kolúzneho správania v prípade, ak už v konaní boli dôkazy zhromaždené, vyšetrovanie bolo ukončené a obžaloba bola podaná.

Následne sťažovatelia poukázali na to, že 27. augusta 2013 bolo ukončené vyšetrovanie v predmetnej veci a 25. septembra 2013 podal prokurátor na sťažovateľov

obžalobu. Sťažovatelia taktiež argumentovali tým, že v čase od 17. apríla 2013 do 23. apríla 2013 sa nachádzali na slobode, avšak obaja sa dobrovoľne dostavili na verejné zasadnutie najvyššieho súdu, na ktorom bolo rozhodnuté o ich vzatí do väzby. Počas uvedeného obdobia sa nijako nenaplnila obava z ich kolúzneho konania. Zároveň sťažovatelia poukázali na skutočnosť, že skutok, zo spáchania ktorého sú obvinení, sa mal stať ešte v roku 2010 a začiatkom roku 2011 dostal sťažovateľ v 1. rade *«od oznamovateľa S. vydieračský list, podľa ktorého „sú pripravené rôzne balíčky dokumentov a dôkazov... pre policajtov, pre novinárov a médiá, pre Tvojich nepriateľov, ktorí sú nažhavení ti osladiť život... ako sa dá vymeniť a podplatiť riaditeľ daňového úradu...“»*, a z časového sledu uvedených udalostí je podľa nich zrejmé, že pokiaľ by sťažovatelia mali úmysel mariť dokazovanie, mali na takéto konanie dostatočný časový priestor.

Podľa sťažovateľov sa najvyšší súd ich argumentáciou vôbec nezaoberal, a preto jeho uznesenie možno považovať za arbitrárne a ústavne nesúladne. V súvislosti s uvedeným sťažovatelia konštatovali, že po podaní obžaloby proti nim stratila podľa nich ich kolúzna väzba svoje opodstatnenie.

Sťažovateľom nebolo umožnené ani po 10 mesiacoch od ich vzatia do väzby oboznámiť sa s obsahom časti spisu – videonahrávok, ktorých obsah je relevantný pre posúdenie splnenia podmienok väzby a ku ktorému sa môžu vyjadriť jedine oni, pretože tieto majú zachytávať práve ich konanie. Sťažovatelia v predmetnom konaní neustále poukazovali na nedostatok času vyhradeného pre štúdium rozsiahleho spisového materiálu, ako aj na neschopnosť orgánov činných v trestnom konaní zabezpečiť funkčné zariadenie, ktoré by bolo schopné sťažovateľom prehrať videonahrávky založené do spisu.

Napokon sťažovatelia namietali aj neprimeranosť dĺžky svojej väzby, ktorá trvá od 23. apríla 2013, t. j. už viac ako 12 mesiacov. Podľa sťažovateľov ich väzba trvá v rozpore so zásadou primeranosti a zdržanlivosti väzby neprimerane dlhú dobu, a to aj napriek tomu, že v predmetnej veci už boli zadovážené všetky dôkazy, boli vypočutí takmer 30 svedkovia a viacerí z nich aj opakovane, 27. augusta 2013 bolo skončené vyšetrowanie a následne bola 25. septembra 2013 podaná obžaloba.

Vzhľadom na uvedené sťažovatelia ústavnému súdu navrhli, aby vydal nález, v ktorom vysloví, že postupom špecializovaného trestného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. PK-2 T/46/2013 a uznesením najvyššieho súdu a jemu predchádzajúcim postupom došlo k porušeniu ich základných práv zaručených v čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2, čl. 48 ods. 1 a 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práv zaručených v čl. 5 ods. 1, 3 a 4 a čl. 6 ods. 1, 2 a 3 dohovoru, zruší uznesenie najvyššieho súdu a prikáže, aby sťažovateľov bezodkladne prepustili na slobodu, prizná každému zo sťažovateľov primerané finančné zadosťučinenie v sume po 10 000 € od špecializovaného trestného súdu a najvyššieho súdu, ako aj náhradu trov konania.

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti namietali porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2, čl. 48 ods. 1 a 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 a čl. 6 ods. 1, 2 a 3 dohovoru postupom špecializovaného trestného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. PK-2 T 46/2013, ako aj uznesením najvyššieho súdu a jemu predchádzajúcim postupom. K porušeniu sťažovateľmi označených práv malo dôjsť v dôsledku toho, že

- o ich žiadosti o prepustenie z väzby rozhodoval nezákonný súd;
- v podstatných skutkových otázkach dôvodov kolúznej väzby, predovšetkým vo vzťahu k sťažovateľovi v 2. rade a v súlade s judikatúrou ESLP, mal najvyšší súd svojim uznesením s ohľadom na skutočnosť, že 27. augusta 2013 bolo skončené vyšetrowanie v predmetnej veci a 25. septembra 2013 bola podaná obžaloba, rozhodnúť tak, že dôvody kolúznej väzby sťažovateľov pominuli;
- najvyšší súd sa vo svojom uznesení nezaoberal alternatívnymi prostriedkami nahradenia väzby;
- sťažovateľom nebolo umožnené oboznámiť sa s časťou spisu v ich veci;
- celkovo dĺžka ich väzby trvá neprimerane dlho s ohľadom na skončenie vyšetrowania v predmetnej veci a podanie obžaloby proti nim.

II. A

K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľov

K námietke porušenia označených práv rozhodovaním nezákonného súdu

Podľa sťažovateľov v konaní o ich vzatí do väzby rozhodoval nezákonný súd, pretože špecializovaný trestný súd, ktorému 6. februára 2014 doručili svoju žiadosť o prepustenie na slobodu, sa ňou nezaoberal, ale zaslal ju najvyššiemu súdu, ktorý o nej svojim uznesením rozhodol 25. februára 2014.

Podľa zistenia ústavného súdu v rámci odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu tento súd poukázal na to, že špecializovaný trestný súd uznesením z 10. januára 2014 podľa § 244 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku odmietol obžalobu v dotknutej veci a vrátil vec prokurátorovi, ktorý proti tomuto uzneseniu následne 5. februára 2014 podal sťažnosť, ktorá je predmetom prieskumu najvyššieho súdu. Najvyšší súd následne s poukazom na dátum doručenia žiadosti sťažovateľov o prepustenie z väzby špecializovanému trestnému súdu 7. februára 2014 (podľa sťažovateľov 6. februára 2014, pozn.) konštatoval, že táto bola následne doručená najvyššiemu súdu, pretože aktuálne v predmetnej veci koná. V rámci

odôvodnenia svojho uznesenia najvyšší súd dôvod svojho rozhodovania v predmetnej veci navyše opätovne vysvetlil, keď uviedol: „... Najvyšší súd Slovenskej republiky... žiadosť preskúmal, keďže vo veci zároveň koná o sťažnosti prokurátora proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu o odmietnutí obžaloby, tak zistil, že žiadosť nie je dôvodná...“

Rozhodovanie o žiadosti o prepustenie z väzby sťažovateľov patrí medzi rozhodnutia o väzbe podľa § 72 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, ktoré musia byť príslušným súdom rozhodujúcim v predmetnej veci vydávané prednostne a urýchlene. Podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku má obvinený právo kedykoľvek žiadať o prepustenie na slobodu a o takejto žiadosti sa musí bez meškania rozhodnúť.

Sťažovatelia svoju žiadosť o prepustenie z väzby podali v čase, keď v ich veci prebiehalo konanie pred najvyšším súdom o sťažnosti prokurátora proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu z 10. januára 2014, preto právomoc na rozhodnutie o ich žiadosti o prepustenie z väzby prináležala práve tomuto súdu. V súvislosti s uvedeným sa táto námietka javí ústavnému súdu ako zjavne neopodstatnená.

K námietke nedostatočného odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu vo vzťahu k dôvodom kolúznej väzby sťažovateľov

Sťažovatelia namietali, že uznesenie najvyššieho súdu neobsahuje dostatočné dôvody kolúznej väzby predovšetkým vo vzťahu k sťažovateľovi v 2. rade, ďalej že dôvody ich väzby nie sú dostatočne individualizované a v súčasnom štádiu, v ktorom sa predmetné konanie nachádza, mal najvyšší súd v súlade s judikatúrou ESĽP rozhodnúť o tom, že dôvody kolúznej väzby sťažovateľov pominuli.

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 141/04), ktorá korešponduje s judikatúrou ESĽP, vyplýva, že v prípade rozhodovania o vzatí do väzby musia byť splnené tieto podmienky: po formálnej stránke musí existovať uznesenie o vznesení obvinenia, po materiálnej stránke musia existovať skutočnosti osvedčujúce kvalifikované

podozrenie, že sa obvinený trestného činu, ktorý sa mu v uznesení o vznesení obvinenia kladie za vinu, dopustil. Napokon musí existovať niektorý z väzobných dôvodov uvedených v ustanovení v § 71 Trestného poriadku.

Sťažovatelia vo svojej argumentácii v podstate spochybňovali existenciu dôvodov ich kolúznej väzby, predovšetkým s poukazom na skutočnosť, že vyšetrowanie v predmetnej veci už bolo skončené a v predmetnej veci bola proti nim podaná 25. septembra 2013 obžaloba, ako aj na nedostatočnú individualizáciu dôvodov ich väzby.

Vo vzťahu k tejto argumentácii sťažovateľov najvyšší súd v odôvodnení svojho uznesenia uviedol:

„Pokiaľ ide o väzobné dôvody, ako vyplýva z charakteru naposledy predchádzajúcej fázy trestného konania a z predchádzajúcich väzobných rozhodnutí, pretrváva dôvod kolúznej väzby.

Obavu z ovplyvňovania svedkov konštatovali vo svojich ostatných rozhodnutiach súdy oboch stupňov a tento ich záver nie je dôvod korigovať len preto, že v medziobdobí žiada súd prvého stupňa o rozšírenie vyšetrowania. O tom či je táto jeho požiadavka akceptovateľná, rozhodne najvyšší súd v najbližšej dobe. Vo vzťahu ku dotknutým svedkom (najmä tým, ktorí sú uvedení vyššie) je však potrebné eliminovať obavu z ich možného ovplyvňovania výsluchom týchto svedkov v súdnom konaní, a to počas trvania kolúznej väzby obvinených. Jedine výsluch pred súdom (okrem zákonných výnimiek) môže v konečnom dôsledku tvoriť podklad pre meritórne súdne rozhodnutie. Je žiaduce, aby k predmetným výsluchom došlo čím skôr a potom bude úlohou súdu prvého stupňa zvažovať, či aktualizácia, skutkových okolností naďalej podporuje dôvod väzby uvedenej v § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku.

K samotnej podstate dotknutého väzobného dôvodu treba dodať, že pri dôvode väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku (na rozdiel od dôvodu uvedeného v odseku 2 písm. b/ tohto ustanovenia) nemusí ísť o dokonanú kolúziu a obava z pôsobenia na svedkov alebo iného marenia objasňovania skutočností závažných pre trestné stíhanie (teda nie už vykonané marenie) má len vyplývať z konkrétnych skutočností, avšak táto obava nemusí byť naplnená (väzbou sa má jej naplneniu zabrániť). Konkrétne skutočnosti sa môžu týkať

okolností konania obvineného po predpokladanom spáchaní činu (vrátané priebehu vyšetrovania), osoby obvineného, ale aj skutku, pre ktorý bolo vznesené obvinenie.

Naposledy uvedené sa týka prejednávanej veci, v ktorej vyvolávajú svedecké výpovede podozrenie z korupčného konania ako súčasti rozvinutej manipulačnej aktivity obvinených, pokrývajúcej ako nimi takticky odvádzané spoločnosti (uvedené do výroku obžaloby), tak aj funkcionárku daňového úradu a v širšom kontexte aj ďalšie osoby vykonávajúce pôsobnosť tohto úradu. Také konanie (zodpovedajúce vznesenému obvineniu a podanej obžalobe) vyvoláva vzhľadom na svoj charakter aj obavu z ovplyvňovania svedkov v trestnom konaní.

Je potrebné dodať, že principiálne by napriek zneniu § 80 ods. 1 a § 80 ods. 1 Trestného poriadku bolo i kolúznú väzbu možné nahradiť zákonom ustanovenou garanciou; a to v zmysle či. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv u základných slobôd, o čom by v prípade dozoru probačného a mediačného úradníka (§ 80 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku) bolo možné rozhodnúť i bez návrhu obvineného. Vzhľadom na povahu tohto prostriedku .náhrady väzby a vzhľadom na charakter vzneseného obvinenia a podanej obžaloby, kde tvrdené konanie obvinených spočíva práve v ovplyvňovaní osoby pri výkone verejnej moci. To však najvyšší súd nepovažoval za možné. V takom prípade je nahradenie kolúznej väzby zákonom ustanovenou garanciou odôvodniteľné len výnimočne.

Rovnako sú splnené podmienky ďalšieho trvania väzby v podobe dostatočnej aktivity orgánov činných v trestnom konaní, či súdu. Pre orgány prípravného konania to platilo do podania obžaloby, samozrejme, v rozsahu nimi zvoleného dôkazného záberu.

Súd potreboval po podaní obžaloby naštudovať spisový materiál a v tejto fáze konania nemohol robiť iné úkony, ako rozhodnutie o väzbe a rozhodnutie po predbežnom prejednaní obžaloby. Osvojenie si okolností dokazovania v prípravnom konaní, vytvára priestor na urýchlenie ďalšieho procesného postupu. To platí aj v prípade, ak by tento postup po podaní sťažnosti prokurátora proti rozhodnutiu o odmietnutí obžaloby a rozhodnutí sťažnostného súdu smeroval k prejednaniu veci pred súdom.“

Po preskúmaní uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že najvyšší súd vo vzťahu k argumentácii sťažovateľov správne poukázal v podstate na § 2 ods. 18 a 19 Trestného poriadku, podľa ktorých sa s ohľadom na zásadu bezprostrednosti

a ústnosti dokazovanie v konaní pred súdom vykonáva spravidla na hlavnom pojednávaní, a preto súd môže pri svojom rozhodovaní prihliadať v zásade len na tie skutočnosti, ktoré boli prerokované na hlavnom pojednávaní, a opierať sa iba o také dôkazy, ktoré boli na hlavnom pojednávaní vykonané, s výnimkami ustanovenými Trestným poriadkom. Práve v tejto súvislosti najvyšší súd poukázal na to, že dosiaľ neboli vo veci sťažovateľov uskutočnené výsluchy svedkov pred súdom, t. j. nebol získaný dôkaz, ktorý by mohol tvoriť podklad pre meritórne rozhodnutie súdu, a preto nemožno hovoriť o tom, že by sa dôvody ich kolúznej väzby výsluchom týchto svedkov v prípravnom konaní vyčerpali.

Vo vzťahu ku konkrétnym skutkovým okolnostiam odôvodňujúcim kolúznu väzby sťažovateľov najvyšší súd poukázal na charakter skutku, pre ktorý bolo vznesené obvinenie spočívajúce v podozrení z korupčného konania realizovaného opakovane oboma sťažovateľmi. Keďže zo znenia § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku je zrejmé, že predpokladom naplnenia tohto dôvodu väzby je obdobné konanie, resp. správanie obdobného charakteru ako konanie definované v skutkovej podstate trestného činu podplácania, zo spáchania ktorého sú sťažovatelia obvinení, podľa názoru ústavného súdu možno za logický a dôvodný považovať aj záver najvyššieho súdu poukazujúci na možnosť vyvodit' z neho obavu z ovplyvňovania svedkov v trestnom konaní, ktorá, ako už bolo uvedené, s ohľadom na štádium, v ktorom sa toto trestné konanie nachádza, dosiaľ pretrváva.

Sťažovatelia namietali taktiež nedostatočnú individualizáciu dôvodov svojej väzby. V tejto súvislosti ústavný súd už v rámci svojej judikatúry uviedol, že zastáva názor, že ak ide o trestnú vec, kde vystupujú viacerí obvinení, ktorí spoločne participovali na trestnej činnosti, tak ako to je aj v tomto prípade, dôvody ich väzby, ako aj skutkové okolnosti môžu byť u viacerých, prípadne všetkých obvinených rovnaké, a teda aj spoločné (m. m. III. ÚS 113/2001). Vzhľadom na opakované preskúmavanie zákonnosti dôvodov väzby sťažovateľov v predmetnom konaní (uznesenie najvyššieho súdu z 19. septembra 2013 o sťažnosti vo veci žiadosti o prepustenie sťažovateľa v 1. rade z 1. augusta 2013, uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tost 31/2013 zo 16. októbra 2013 o ďalšom trvaní väzby a žiadosti sťažovateľa v 2. rade o prepustenie z väzby, uznesenie najvyššieho súdu sp. zn.

2 Tost 4/2014 z 18. marca 2014 o žiadosti sťažovateľov o prepustenie z väzby) ústavný súd uvedené úvahy najvyššieho súdu v spojení s jeho ďalšími závermi uvedenými v odôvodnení jeho uznesenia považuje za ústavne udržateľné a uvedenú námietku za zjavne neopodstatnenú.

K námietke nerozhodnutia o alternatívnych prostriedkoch nahradenia väzby

Sťažovatelia v predmetnej veci namietali, že najvyšší súd sa v svojom uznesení vôbec nezaoberal alternatívnymi prostriedkami nahradenia väzby.

Vo vzťahu k tejto argumentácii ústavný súd poukazuje na povinnosť súdov vyporiadať sa so všetkými návrhmi procesných strán predloženými v konaní aj v rámci odôvodnenia rozhodnutia. Z obsahu žiadosti sťažovateľov o prepustenie z väzby zo 6. februára 2014 vyplýva, že sťažovatelia o nahradenie svojej väzby miernejšími prostriedkami sami ani prostredníctvom svojich obhajcov vôbec nežiadali. Napriek tomu, že pri rozhodovaní o väzbe sú súdy povinné zvážiť aj všetky možnosti nahradenia väzby miernejšími prostriedkami jej nahradenia poskytnutými Trestným poriadkom, v rámci odôvodnenia rozhodnutia je povinnosťou súdu vyporiadať sa len s rozhodnutím o tých prostriedkoch, ktorých použitie v konaní bolo sťažovateľmi navrhnuté. Keďže sťažovateľmi nebol predložený žiaden listinný dôkaz, ktorý by preukazoval, že návrh na nahradenie väzby miernejšími prostriedkami predložili v rámci konania pred najvyšším súdom, ich námietky v tomto smere možno považovať za zjavne neodôvodnené postrádajúce akýkoľvek vecný základ.

K námietke neumožnenia sťažovateľom oboznámiť sa s časťou spisu (záznamom DVD)

V tejto súvislosti sťažovatelia argumentovali, že sa v konaní nemali možnosť oboznámiť s obsahom časti spisu videonahrávok, ktorých obsah je podľa nich relevantný pre posúdenie splnenia podmienok väzby.

Z obsahu uznesenia najvyššieho súdu je zrejmé, že predmetné videozáznamy najvyšší súd spomína v rámci odôvodnenia svojho uznesenia iba okrajovo v časti, v ktorej sa zaoberal existenciou dôvodného podozrenia zo spáchania trestného činu sťažovateľmi, keď uviedol: „*Špecializovaný trestný súd sa vo svojom rozhodnutí o odmietnutí obžaloby zamerá (okrem iného, ale predovšetkým) na záznamy predložené svedkom S., primárne na právnu možnosť použiť ich v konaní.*“ Po tomto konštatovaní vo svojom odôvodnení najvyšší súd vo vzťahu k existencii dôvodného podozrenia následne uviedol: „*Nemožno však, ako už bolo uvedené, ignorovať svedecké výpovede, ktoré poskytujú množstvo faktografických údajov vo vzťahu ku obžalobou tvrdenej korupcii, ako i jej motivačnému pozadiu (bez ohľadu na okolnosť, že samotné postupy zainteresovaných osôb pri uplatňovaní daňovou – odpočtových nárokov nie sú ako skutok, s tomu zodpovedajúcou právnou kvalifikáciou, predmetom trestného stíhania v prejednávanej veci).*“

Tieto výpovede prekračujú obsahový rámec záznamov predložených svedkom S. – to platí pre obhajobou namietané ovplyvnenie výpovede svedkyne Z. obsahom záznamu (rovnako platí, že pri výsluchu svedkyňa najprv vypovedala mimo prezentácie záznamov, až potom bola s ich obsahom konfrontovaná).

To neznamenaá vyslovenie záveru o dokázaní spáchania trestného činu, ale o aktuálnosti podozrenia z jeho spáchania, ktoré však v súdnom konaní musí prejsť testom unesenia dôkazného bremena prokurátorom.

Rovnako nie je v tomto rozhodnutí riešená otázka legálnosti použitia záznamov ako dôkazu, čo bude úlohou súdneho konania, primárne pred súdom prvého stupňa.

V konečnom dôsledku, nie je ani namieste rozoberať dôkaznú situáciu v širšom rozsahu, ale len poukázať, že prepustenie z väzby pre nedostatok materiálnej podmienky trestného stíhania, teda dôvodnosti podozrenia zo spáchania trestného činu, nezodpovedá okolnostiam prípadu.“

Z uvedeného vyplýva, že najvyšší súd existenciu dôvodného podozrenia zo spáchania trestného činu, z ktorého sú sťažovatelia obvinení, vo svojom uznesení odôvodnil odkazom na ďalšie v konaní vykonané dôkazy, a nie odkazom na videozáznamy, s obsahom ktorých sa sťažovatelia podľa ich tvrdenia nemali možnosť oboznámiť. S ohľadom na túto

skutočnosť možno túto námietku sťažovateľov predloženú v konaní, v ktorom sa preskúmavala zákonnosť ich väzby, podľa ústavného súdu považovať za irelevantnú.

K námietke neprimeranosti celkovej dĺžky väzby sťažovateľov

Sťažovatelia namietali aj neprimeranosť celkovej dĺžky ich väzby. Ústavný súd zo sťažnosti, ako aj z ďalších listinných dôkazov zistil, že sťažovatelia boli uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 14/2013 z 23. apríla 2013 vzatí do väzby. Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúr Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky podal na špecializovanom trestnom súde 25. septembra 2013 pod č. k. VII/2 Gv 60/13-126 na sťažovateľov obžalobu pre zločin podplácania podľa § 333 ods. 1 a 2 písm. b) a ods. 3 Trestného zákona spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona.

Doterajšia dĺžka trvania väzby u sťažovateľov vzhľadom na spáchanie závažnej trestnej činnosti, z ktorej sú obvinení, nemôže byť podľa ústavného súdu vo všeobecnosti považovaná za neprimerane dlhú (od 23. apríla 2013), a to aj s prihliadnutím na okolnosti tohto prípadu (rozsiahle dokazovanie), ako aj vzhľadom na doterajšie dodržanie zákonných lehôt podľa § 76 Trestného poriadku, keď lehota väzby v prípravnom konaní spolu s väzbou v konaní pred súdom môže v prípade sťažovateľov trvať až 36 mesiacov. Prokurátor podal proti sťažovateľom 25. septembra 2013 obžalobu, t. j. lehota väzby v prípravnom konaní u nich nepresiahla lehotu väzby podľa § 76 ods. 7 písm. b) Trestného poriadku, t. j. 19 mesiacov. V súčasnosti sú v rámci konania pred súdom opätovne dôvody väzby sťažovateľov preskúmané, keďže uznesenie špecializovaného trestného súdu sp. zn. PK-2 T/46/2013 z 1. októbra 2013 (ktorým bola obžaloba smerujúca proti sťažovateľom odmietnutá a predmetná vec bola vrátená prokurátorovi) bolo uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tost 4/2012 z 2. apríla 2014 zrušené a vrátené späť špecializovanému trestnému súdu, aby v tejto veci konal a rozhodol. Zo samotného štádia, v ktorom sa predmetné konanie sťažovateľov nachádza v súčasnosti, je zrejmé, že ako orgány činné v trestnom konaní, tak aj súdy zúčastnené na rozhodovaní tejto veci dosiaľ neprekročili hranice primeranej lehoty konania, a preto sa podľa ústavného súdu aj táto námietka sťažovateľov javí ako zjavne neopodstatnená.

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2, čl. 48 ods. 1 a 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1, 2 a 3 dohovoru

V súvislosti s obsahom sťažnosti sťažovateľov ústavný súd ďalej poukazuje taktiež na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej už vyslovil, že procesnoprávne garancie vyplývajúce z čl. 6 dohovoru, ako aj z čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2, čl. 48 ods. 1 a 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy sa týkajú tej časti trestného konania, ktorej predmetom je rozhodovanie o samotnom trestnom obvinení (resp. o obžalobe) osoby a nie sú priamo aplikovateľné na konanie týkajúce sa väzby. Ústavný súd preto pokiaľ sťažovatelia namietajú porušenie uvedených práv v súvislosti s konaním, v ktorom sa preskúmava zákonnosť ich väzby, odmieta z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti pre neexistenciu vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označenými právami a namietanými rozhodnutiami o väzbe.

II. B

Záver

Ústavný súd pripomína, že nie je osobitnou preskúmacou inštanciou vo vzťahu k rozhodnutiam všeobecných súdov. Medzi prioritné úlohy ústavného súdu nepatrí kontrola rozhodnutí všeobecných súdov z hľadiska zákonnosti a správnosti ich postupov, ale posudzovanie konformity týchto postupov s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou ratifikovanou a vyhlásenou spôsobom ustanoveným zákonom. Kritériom rozhodovania ústavného súdu je predovšetkým miera namietanej ingerencie do základných práv alebo slobôd sťažovateľa pri zohľadnení okolností každého konkrétneho prípadu (IV. ÚS 24/07, III. ÚS 217/09, III. ÚS 522/2011).

Vzhľadom na akceptovateľnosť odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu z hľadiska dodržania záruk podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 1, 3 a 4 dohovoru a zo všetkých uvedených dôvodov ústavný súd už na predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľov odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

K tomuto rozhodnutiu sa podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde pripája odlišné stanovisko sudcu Milana Ľalíka.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júla 2014